

III

(Pripravljalni akti)

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

MNENJE EVROPSKE CENTRALNE BANKE

z dne 28. maja 2013

o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kazenskopravni zaščiti eura in drugih valut pred ponarejanjem ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2000/383/PNZ

(CON/2013/37)

(2013/C 179/03)

Uvod in pravna podlaga

Evropska centralna banka (ECB) je 5. februarja 2013 prejela zahtevo Evropske komisije za mnenje o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kazenskopravni zaščiti eura in drugih valut pred ponarejanjem ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2000/383/PNZ ⁽¹⁾ (v nadaljnjem besedilu: predlagana direktiva). ECB je 20. februarja in 2. aprila 2013 prejela zahtevi Sveta Evropske unije in Evropskega parlamenta za mnenje o isti predlagani direktivi.

Pristojnost ECB, da poda mnenje, izhaja iz členov 127(4) in 282(5) Pogodbe o delovanju Evropske unije, ki določata, da se je z ECB treba posvetovati glede vseh predlaganih aktov Unije na področjih iz njene pristojnosti. Pristojnost ECB, da poda mnenje, izhaja tudi iz člena 128(1) Pogodbe in člena 16 Statuta Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke, saj predlagana direktiva vsebuje določbe, ki vplivajo na nekatere naloge Evropskega sistema centralnih bank. V skladu s prvim stavkom člena 17.5 Poslovnika Evropske centralne banke je to mnenje sprejel Svet ECB.

1. Namen in vsebina predlagane direktive

Predlagana direktiva bo za tiste države članice, ki sodelujejo pri njenem sprejetju, nadomestila Okvirni sklep Sveta 2000/383/PNZ o povečanju zaščite s kaznimi in drugimi sankcijami za ponarejanje v zvezi z uvedbo eura ⁽²⁾. Večino določb Okvirnega sklepa Sveta 2000/383/PNZ ohranja, z manjšimi spremembami, ob upoštevanju Lizbonske pogodbe. Poleg tega predlagana direktiva Okvirni sklep Sveta 2000/383/PNZ dopolnjuje z določitvijo najnižje kazni šestih mesecev zapora za proizvodnjo in distribucijo ponarejene valute in z določitvijo najvišje kazni najmanj osmih let zapora za distribucijo ponarejene valute. Vnaša tudi novi določbi, ki od držav članic zahtevata, da: (a) zagotovijo možnost uporabe določenih preiskovalnih orodij in (b) zagotovijo, da se nacionalnim analitskim centrom in nacionalnim analitskim centrom za kovance zaradi analize, prepoznavanja in odkrivanja novih ponaredkov dovoli pregled domnevno ponarejenih eurov tudi med tekom sodnih postopkov.

2. Splošne pripombe

ECB pozdravlja predlagano direktivo, katere namen je dopolniti določbe in olajšati uporabo mednarodne Konvencije o preprečevanju ponarejanja denarja in njenega Protokola ⁽³⁾, ki so ju države članice podpisale v

⁽¹⁾ COM(2013) 42 final.

⁽²⁾ UL L 140, 14.6.2000, str. 1.

⁽³⁾ Zbirka pogodb Društva narodov 1931, št. 2623, str. 372.

Ženevi 20. aprila 1929 (v nadaljnjem besedilu: Ženevska konvencija) ⁽¹⁾. ECB nadalje pozdravlja dejstvo, da predlagana direktiva upošteva mnenje ECB, da je treba kazenskoopravni okvir utrditi s krepitvijo in uskladitvijo kazni, vključno z določitvijo standardov za najnižje kazni. Hkrati ECB izpostavlja, da predlagana direktiva v veliki meri ohranja določbe Okvirnega sklepa Sveta 2000/383/PNZ, kar bo ob prehodu na nov sistem zaščite, ki ga vzpostavlja predlagana direktiva, zagotovilo pravno varnost.

ECB razume, da sprejetje predlagane direktive ne bo poseglo v določbo o vzajemnem priznavanju obsodb za namene priznavanja ponavljajočih se kaznivih dejanj iz člena 9a Okvirnega sklepa Sveta 2000/383/PNZ v zvezi z državami članicami, ki so to določbo že prenesle v nacionalno pravo. Zdi se, da bi za države članice, ki tega še niso storile, v skladu s členom 12 predlagane direktive še naprej obstajala dolžnost, da sprejmejo nacionalna pravila o takem vzajemnem priznavanju obsodb iz člena 9a. Ne glede na to in s ciljem, da se navedeno pojasni, ECB predlaga, da se vsebina člena 9a Okvirnega sklepa Sveta 2000/383/PNZ vstavi v predlagano direktivo.

Skladno z uvodnimi izjavami 28, 29 in 30 predlagane direktive ECB opaža, da Danska ne sodeluje pri sprejetju predlagane direktive, Združeno kraljestvo in Irska pa se lahko odločita, ali bosta sodelovala pri njenem sprejetju in uporabi ali ne. Če Danska, Združeno kraljestvo in Irska ne bodo sodelovali pri sprejetju in uporabi predlagane direktive, ECB razume, da bodo zanje v skladu s členom 12 predlagane direktive še naprej veljale obveznosti glede roka za prenos Okvirnega sklepa Sveta 2000/383/PNZ v nacionalno zakonodajo. To pomeni, da za Dansko, Združeno kraljestvo in Irsko ne bi veljala nova pravila iz predlagane direktive. Zaradi tega bi bilo koristno pozvati pristojne organe Danske, Združenega kraljestva in Irske (če slednji dve državi ne sodelujeta pri sprejetju predlagane direktive), naj se zavežejo, da bodo določili najnižje in najvišje standarde za kazni ter zagotovili, da so na voljo učinkovita preiskovalna orodja in da pravosodni organi nacionalnim analitskim centrom in nacionalnim analitskim centrom za kovance predajo ponarejene bankovce in kovance, v skladu s členi 5, 9 in 10 predlagane direktive. V nasprotnem primeru bi se oslabili čezmejno sodelovanje in zmanjševanje tveganja izbire države z najugodnejšo ureditvijo (*forum-shopping*), kot je navedeno v uvodni izjavi 18 predlagane direktive.

3. Posebne pripombe

3.1 Potencialna nominalna vrednost ponarejenih bankovcev in kovancev

V zvezi s sklicevanji na nominalno vrednost ponarejenih bankovcev in kovancev v uvodni izjavi 19 in členu 5 predlagane direktive ECB ugotavlja, da se z vidika proizvodnje ta vrednost lahko ugotovi zgolj pri dokončanih ponarejenih bankovcev ali kovancev.

Kljub temu ECB izpostavlja, da pojem ponarejenih bankovcev in kovancev ni nujno omejen samo na dokončane ponarejene bankovcev in kovancev, ampak lahko zajema tudi nedokončane ponarejene bankovcev in kovancev, ki so v procesu proizvodnje. ECB poudarja, da lahko organi pregona pri goljufivem izdelovanju ali spreminjanju bankovcev in kovancev, denominiranih v eurih ali drugih valutah ⁽²⁾, odkrijejo nedokončane ponarejene. ECB izpostavlja, da je standardna tehnika, ki jo policija uporablja pri zasaganju nezakonitih izdelovalnic ponarejenih valut, ta, da poskuša posredovati, dokler je kaznivo dejanje dejansko v teku. O tem se bo presojalo in v nekaterih primerih bo morda malo dokončanih proizvodov, veliko pa jih bo še v proizvodnji. ECB ugotavlja, da taki nedokončani ponarejeni ne bi imeli nominalne vrednosti ampak potencialno nominalno vrednost, ki bi jo bilo treba upoštevati pri določitvi sorazmerne kazni po členu 5 predlagane direktive. Uvodno izjavo 19 in člen 5 bi bilo zato treba spremeniti, da se v zvezi z nedokončanimi ponarejenimi vključijo sklicevanja na potencialno nominalno vrednost. Potencialno nominalno vrednost bi bilo treba upoštevati kot nadaljnje merilo pri določanju sorazmerne kazni za katero koli kaznivo dejanje iz člena 3(1)(a) do (c) predlagane direktive.

⁽¹⁾ Ženevska konvencijo so ratificirale vse države članice razen, do sedaj, Malte.

⁽²⁾ Glej člen 3(1)(a) predlagane direktive.

Nadalje, ponarejeni bankovci in kovanci, ki jih odkrijejo pristojni nacionalni organi, so lahko denominirani v valuti ali imajo videz valute, ki ni euro. Za tak primer bi bilo treba omogočiti, da pristojni pravosodni organi ugotovijo nominalno ali potencialno nominalno vrednost takih ponarejenih bankovcev in kovancev. Zaradi tega ECB meni, da bi bilo koristno dalje spremeniti uvodno izjavo 19 in člen 5 tako, da bi najnižji in najvišji standardi za kazni upoštevali nominalno ali potencialno nominalno vrednost odkritih ponaredkov bankovcev in kovancev, ki niso ponaredki bankovcev in kovancev eura.

3.2 Kazniva dejanja ponarejanja in zveza z orodji za proizvodnjo in surovinami za bankovce in kovance

ECB meni, da bi se morali standardi za najnižje in najvišje kazni uporabljati za vse vrste kaznivih dejanj iz člena 3(1) predlagane direktive. Tak pristop bi bistveno povečal učinkovitost in odvračilne učinke kazni. V tej zvezi, glede na to, da so najbolj izpopolnjeni ponaredki bankovcev in kovancev proizvedeni z uporabo sestavin iz več virov, na primer goljufivih hologramov iz držav zunaj Unije, bi ECB podprla, da se kazniva dejanja iz člena 3(1)(d) predlagane direktive, kadar so povezana s posebej resnimi okoliščinami, vključijo v področje uporabe kazni iz člena 5(4) predlagane direktive.

3.3 Obveznost predaje ponarejenih bankovcev in kovancev zaradi analize

ECB pozdravlja dejstvo, da predlagana direktiva priznava pomembnost tega, da pravosodni organi nacionalnim analitskim centrom in nacionalnim analitskim centrom za kovance dovolijo pregled ponarejenih bankovcev in kovancev eura zaradi analize, prepoznavanja in odkrivanja novih ponaredkov. Kljub temu ECB priporoča, naj se v primerih, ko vzorcev domnevno ponarejenih bankovcev in kovancev ni mogoče predati, ker jih je treba zadržati kot dokaz, ti vzorci ponarejenih bankovcev in kovancev predajo nacionalnemu analitskemu centru oziroma nacionalnemu analitskemu centru za kovance nemudoma po koncu zadevnih postopkov.

Kadar ECB priporoča, da se predlagana direktiva spremeni, so konkretni predlogi sprememb besedila s pripadajočimi pojasnili navedeni v Prilogi.

V Frankfurtu na Majni, 28. maja 2013

Predsednik ECB

Mario DRAGHI

PRILOGA

Predlagane spremembe besedila

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	Spremembe, ki jih predlaga ECB ⁽¹⁾
Sprememba 1	
Uvodna izjava 19	
„(19) Države članice bi morale imeti možnost, da naložijo kratko kazen zapora ali je ne naložijo v primerih, kadar je skupna nominalna vrednost ponarejenih bankovcev in kovancev nepomembna ali ni povezana s posebej resnimi okoliščinami. Za primere, v katerih je storilcu primerno naložiti kazen, ki ni kazen zapora, bi bilo treba to vrednost določiti v višini manj kot 5 000 EUR, tj. v višini desetkratnika najvišje vrednosti bankovca eura. Za primere, v katerih je storilcu primerno naložiti kazen zapora do šest mesecev, pa bi bilo treba to vrednost določiti v višini manj kot 10 000 EUR.“	„(19) Države članice bi morale imeti možnost, da naložijo kratko kazen zapora ali je ne naložijo v primerih, kadar je skupna nominalna ali potencialna nominalna vrednost ponarejenih bankovcev in kovancev nepomembna ali ni povezana s posebej resnimi okoliščinami. Za primere, v katerih je storilcu primerno naložiti kazen, ki ni kazen zapora, bi bilo treba to vrednost določiti v višini manj kot 5 000 EUR oziroma manj, kot znaša protivrednost tega zneska v valuti zadevnih ponarejenih bankovcev in kovancev , tj. v višini desetkratnika najvišje vrednosti bankovca eura. Za primere, v katerih je storilcu primerno naložiti kazen zapora do šest mesecev, pa bi bilo treba to vrednost določiti v višini manj kot 10 000 EUR oziroma manj, kot znaša protivrednost tega zneska v valuti zadevnih ponarejenih bankovcev in kovancev .“

Pojasnilo

Uvodno izjavo 19 bi bilo treba spremeniti, da bi državam članicam omogočila, da uporabijo sorazmerno kazen v zvezi z nedokončanimi ponaredki bankovcev in kovancev, ki imajo lahko samo potencialno nominalno vrednost. Potencialno nominalno vrednost bi bilo treba upoštevati kot nadaljnje merilo pri določanju sorazmerne kazni za katero koli kaznivo dejanje iz člena 3(1)(a) do (c) predlagane direktive.

Ker so lahko ponarejeni bankovci in kovanci, ki jih odkrijejo pristojni nacionalni organi, denominirani v valutah ali imajo videz valut, ki niso euro, bi poleg tega moralo biti omogočeno, da pristojni nacionalni organi držav članic ugotovijo zadevno nominalno ali potencialno nominalno vrednost takih ponarejenih bankovcev in kovancev. Uvodno izjavo 19 bi bilo zato treba dalje spremeniti tako, da bi najnižji in najvišji standardi za kazni upoštevali zadevno nominalno ali potencialno nominalno vrednost ponarejenih bankovcev in kovancev, ki niso ponaredki bankovcev in kovancev eura.

Sprememba 2

Člen 5

„Člen 5	„Člen 5
Kazni	Kazni
(...)	(...)
2. Za kazniva dejanja iz točk (a), (b) in (c) člena 3(1) v zvezi z bankovci in kovanci v skupni nominalni vrednosti manj kot 5 000 EUR, ki niso povezana s posebej resnimi okoliščinami, lahko države članice določijo kazen, ki ni kazen zapora.	2. Za kazniva dejanja iz točk (a), (b) in (c) člena 3(1) v zvezi z bankovci in kovanci v skupni nominalni ali potencialni nominalni vrednosti manj kot 5 000 EUR oziroma manj, kot znaša protivrednost tega zneska v valuti zadevnih ponarejenih bankovcev in kovancev , ki niso povezana s posebej resnimi okoliščinami, lahko države članice določijo kazen, ki ni kazen zapora.
3. Kazniva dejanja iz točk (a), (b) in (c) člena 3(1) v zvezi z bankovci in kovanci v skupni nominalni vrednosti najmanj 5 000 EUR se kaznujejo z najvišjo kaznijo najmanj osmih let zapora.	3. Kazniva dejanja iz točk (a), (b) in (c) člena 3(1) v zvezi z bankovci in kovanci v skupni nominalni ali potencialni nominalni vrednosti najmanj 5 000 EUR oziroma najmanj toliko, kot znaša protivrednost tega zneska v valuti zadevnih ponarejenih bankovcev in kovancev , se kaznujejo z najvišjo kaznijo najmanj osmih let zapora.
4. Kazniva dejanja iz točk (a), (b) in (c) člena 3(1) v zvezi z bankovci in kovanci v skupni nominalni vrednosti najmanj 10 000 EUR ali v zvezi s posebej resnimi okoliščinami se kaznujejo z:	4. Kazniva dejanja iz točk (a), (b) in (c) člena 3(1) v zvezi z bankovci in kovanci v skupni nominalni ali potencialni nominalni vrednosti najmanj 10 000 EUR oziroma najmanj toliko, kot znaša protivrednost tega zneska v valuti zadevnih ponarejenih bankovcev in kovancev , ali v zvezi s posebej resnimi okoliščinami se kaznujejo z:

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	Spremembe, ki jih predlaga ECB ⁽¹⁾
(a) najnižjo kaznijo najmanj šestih mesecev zapora;	(a) najnižjo kaznijo najmanj šestih mesecev zapora;
(b) najvišjo kaznijo najmanj osmih let zapora.“	(b) najvišjo kaznijo najmanj osmih let zapora.
(Ni besedila.)	5. Kazni iz odstavka 4 se uporabljajo tudi za kazniva dejanja iz točke (d) člena 3(1), ki so povezana s posebej resnimi okoliščinami.“

Pojasnilo

Člen 5(2) do (4) bi bilo treba spremeniti, da bi omogočil uporabo sorazmerne kazni v zvezi z nedokončanimi ponaredki bankovcev in kovancev, ki imajo lahko samo potencialno nominalno vrednost. Potencialno nominalno vrednost bi bilo treba upoštevati kot nadaljnje merilo pri določanju sorazmerne kazni za katero koli kaznivo dejanje iz člena 3(1)(a) do (c) predlagane direktive.

Ker so lahko ponarejeni bankovci ali kovanci, ki jih odkrijejo pristojni nacionalni organi, denominirani v valutah ali imajo videz valut, ki niso euro, bi poleg tega moralo biti omogočeno, da pristojni nacionalni organi držav članic ugotovijo zadevno nominalno ali potencialno nominalno vrednost takih ponarejenih bankovcev ali kovancev. Člen 5(2) do (4) bi bilo zato treba dalje spremeniti tako, da bi najnižji in najvišji standardi za kazni upoštevali zadevno nominalno ali potencialno nominalno vrednost ponarejenih bankovcev in kovancev, ki niso ponaredki bankovcev in kovancev eura.

S ciljem, da se povečajo učinkovitost in odvračilni učinki kazni, se nazadnje priporoča, da se kazniva dejanja iz člena 3(1)(d) predlagane direktive, ki so povezana s posebej resnimi okoliščinami, vključijo v področje uporabe kazni iz člena 5(4), in sicer tako, da se doda nov odstavek 5.

Sprememba 3

Člen 10(2)

„2. Če potrebnih vzorcev domnevno ponarejenih bankovcev in kovancev ni mogoče predati, ker jih je potrebno zadržati kot dokaz v kazenskem postopku, da se zagotovita pravičen in učinkovit postopek ter pravica do obrambe domnevnega storilca, se nacionalnemu analitskemu centru in nacionalnemu analitskemu centru za kovance nemudoma omogoči dostop do potrebnih vzorcev domnevno ponarejenih bankovcev in kovancev.“	„2. Če potrebnih vzorcev domnevno ponarejenih bankovcev in kovancev ni mogoče predati, ker jih je potrebno zadržati kot dokaz v kazenskem postopku, da se zagotovita pravičen in učinkovit postopek ter pravica do obrambe domnevnega storilca, se nacionalnemu analitskemu centru in nacionalnemu analitskemu centru za kovance nemudoma omogoči dostop do potrebnih vzorcev domnevno ponarejenih bankovcev in kovancev. Pravosodni organi predajo te potrebne vzorce vsake vrste domnevno ponarejenih bankovcev nacionalnemu analitskemu centru in vsake vrste domnevno ponarejenih kovancev nacionalnemu analitskemu centru za kovance takoj po koncu postopkov.“
--	---

Pojasnilo

ECB priporoča, naj se v primerih, ko vzorcev domnevno ponarejenih bankovcev in kovancev ni mogoče predati, ker jih je treba zadržati kot dokaz, ti vzorci ponarejenih bankovcev in kovancev predajo nacionalnim analitskim centrom in nacionalnim analitskim centrom za kovance nemudoma po koncu zadevnih postopkov.

⁽¹⁾ 1 Krepki tisk v besedilu členov označuje, kje ECB predlaga vstavitve novega besedila. Prečrtani tisk v besedilu členov označuje, kje ECB predlaga črtanje besedila.